Hamsun

Brev til John Bergman

1896 - 1902

Stockholm, Djurg., Rosenvik d. 21 Aug. 96.

Älskade broder John!

För ett par dagar sedan afsände jag ett till Dig och Manne gemensamt afsedt helsningsbref, som underrättade om lycklig hemresa efter en så under full aktualitet som nu i minnet innerligen kär vistelse bland Eder.

Att jag nu åter tager till pennan beror derpå, att vid mitt sammanträffande med broder Gustaf och Torsten, som vid tillfället infunno sig hos G., de, båda två, omnämnde, huruvida de hade hört uttalas ett för hela affärsförbindelsens fortsättning hotande missnöje med att från firman icke erhölles skriftliga meddelanden till Bankerna, och detta någon tid

försäljning inhemtas, och derefter ny, icke aflägsen tid för skiftet utsättas.

När jag talar med Dig likasom i en rådgifvande ton, ~~förefaller~~ påminner det mig om ägget, som skulle lära hönan att värpa. Men ett är, som jag icke ställer under detta blygsamma erkännande, nemligen den regeln: punktlighet, precision, ~~som icke tillåter att uppskjuta till~~ sista stund eller utan rent nödtvång anlita respiten, öfverhufvud det formella i skötseln af en affär är, när det gäller krediten<u>s</u> bevarande, af rent väsentlig betydelse.

Att bryta en inrotad vana är att slita fjettrande jernlänkar. Men det omöjliga blir möjligt för den som vill. Och att kraftigt vilja, dertill manar tanken på hvad som står på spel+). Din innerligt tillgifne

C. H. B.

+) Men icke blott den tanken, utan ock det i och för sig närliggande i att öfvervinna sig sjelf och bringa sina i köttet [illegible] hånande fiender på skam.

förut, när penningar till större belopp behöfvas. Och dessa uttalanden vore så mycket mera närgående, som de kommo från just „de bankmän, på hvilka firman har att stödja sig." Som du redan vet, hade Sebardt yttrat några ord till mig i samma väg. Men nu kom det, mera positivt och direkt, från apotekaren Sjunghberg. Men han, tillade Gustaf, är ju svåger till major Stjernspets, hvilken eljes såsom medlem af styrelsen i nybildade Nordiska Banken har varit och väl än är sinnad bistå firman, om han icke blifven omstämd genom ogynsamma meddelanden och inflytelser. Kortligen, under lifligt intryck af hvad som förekommit ville Gustaf hafva lagt dig på hjertat, att skriftliga,

ej blott telegrafiska och i sista stund afgifna, meddelanden till Bankerna äro ovilkorligen nödvändiga för krediten bevarande.

Torsten åtog sig att tillskrifva dig härom. Oviss om han gjort det, gör jag det nu, ehuru visserligen icke med den vigt, som den sakkunnige förmår inlägga i sina ord, men — så godt jag kan.

Men ännu en sak. Både T. och sedermera äfven Axel ansågo, att när du en gång hade utsatt tiden för arfskifte, du kunnat stå fast dervid och efter gjord början, och med hänsyn till hvad de gjorda „erinringarna" måhända innebära i tillämpningen, ajournera afslutningen. Som nu är, menade A., måste väl, innan något steg tages, Nordlunds och Montelius' tanke om Björkforö

Broder John,

Eftersom jag blef påmind derom, att det i dag är din k. faders dödsdag, och tillika erinrade mig sjelf de ord han yttrat till mor i lifstiden angående den här medföljande boken — „Jag begriper icke, huru broder Carl sätter så mycket värde på denna bok; den är ju så torr," och åter: „Nu förstår jag hvarför" o. s. v. — tager jag mig friheten tillställa dig densamma såsom en liten broderlig minnesgåfva, men väl till märkandes, icke till någon tvångsläsning, utan till bruk i behaglig tid, hvilken tid dock (oss emellan sagdt) borde vara hvar enda dag, enär våra dagar,

ehvad änna några flere eller färre återstå, i alla fall äro snart räknade. „Konsten lång, lifvet kort" eller bättre på latin: Ars longa, vita brevis.

Det är verkligen ett ord af sanning i djupaste mening, detta: „Vi befinna oss på en vulkan utan att veta det." Men rätt förstådt, är det icke ett ord till en ofruktbar skrämsel utan till ett uppvaknande öfver oss sjelfva, öfver evighetsmenniskan uti oss, ja, öfver den oändliga rikedom, som vi äro anlagda för, och till hvars återställande, sedan den gått förlorad, Guds Son blifvit menniska och, efter att hafva genomgått döden till vår försoning, blifvit åter förklarad.

För min egen del åstundar jag det som den största nåd af Gud att kunna uppvakna till ett sådant medvetande härom, att jag skulle kunna ställa i dess ljus så väl min egen inre och yttre lefnadsväg som den väg Gud i Kristus har gått till vår eviga frälsning. Det skulle blifva en bättring och tro på allvar, och en tillkommande härlighet.

Farväl, kära broder John. Helsa på mig någon gång på dina åkturer, om du har lust.

Med vänskap
C. W. B.
Rosenvik den 7. Febr. 1900.

Nu skulle jag icke önska, att du handlar i strid mot din egen känsla och öfvertygelse i denna sak. Men om du, utan att blott och bart göra det för min skull, dock på grund af detta mitt omnämnande kan finna dig hugad att lemna ett bidrag, så skall det vara mycket välkommet.

Dig helsar med tillgifvenhet

C. H. Bergman

Rosenvik den 3 Jan. 1901.

Broder John,

Tack för sista vänskapliga samvaron. När jag kom hem, fann jag, emot förmodan, de qvinliga vänner samlade, som vanligtvis om söndagsqvällarna deltaga i en andaktsstund hos mig, och så fick jag mig en liten tjenstgöring – kär, förstås, men som sagdt oförtänkt. Det är, som Paulus säger: „Håll på i tid och otid" – med Guds ord, menar han. Storheten af evangelii gåfva – det i Kristusbarnet knutna blodsbandet med Gud, hvilket gäller menskligheten i hvarje dess lem obetingadt, gifvande och uppfordrande – och vidare tidslägets allvar och framskridenhet, samt

slutligen det personliga behofvet af delaktighet i den dyrköpta frälsningen mana att „hasteligen gå fram till Betlehem".

Men ännu en sak, deri du skall handla fritt. Min syriske unge vän har i går fått ett nytt bref från sin hembygd, från sin fader. Denne sistnämnde, diakon i den syriska kyrkan och som några gånger förut besökt vårt land, har gifvit tillkänna för sin son, att han med sin familj befinner sig i en sådan nödställdhet och utsigtslöshet för sin utkomst, att han trots de stora svårigheterna af en hitresa ser sig nödtvungen att företaga en sådan till våren.

Förhållandet är nu, att en sådan resa fram och åter kostar så mycket, att han sannolikt icke ens skulle i bästa fall få in så mycket som den skulle kosta, än mindre något derutöfver, och att den skulle alltså vara fullkomligt misslyckad. Det enda medlet att förekomma denna hitresa – ty nöden är tvifvelsutan ytterst trängande – är, så vidt jag kan se, att öfversända en penninghjelp till honom. Jag är beredd dertill, men skulle dock gerna se att den genom några välvilliga bidrag blefve förökad.

Mannen är det värd. Har mycket arbetat för sitt betryckta folk, och mycket lidit – en gång 150 slag, som ådömts honom af den muhammedanska domstolen för hans förbindelse med England i missionsväg och som anses liktydigt med dödsstraff. Och en välsignelse af Gud har han fått i sin härvarande ädle son.

klart uttalat sig, men nog lofva de stort i alla hänseenden. Någon läkare vill jag knappast härutinnan rådfråga. De veta, huruvsom humbug bedrifves i stor skala med slika ting, och äro snart sagdt afgjorda på förhand. Men mitt faktum står fast: en qvinna med utsigt att blifva krympling för lifvet återställd till arbetsförhet, och detta på kort tid.

Tillgifvet
C. H. B.

Rosenvik den 1 Febr. 02.

Broder John,

Blott några ord angående vår delvis gemensamma åkomma.

Att du fick känning af ditt onda, då du, drifven af din hjertliga välvilja, med hastiga steg gick uppför trappan, och dertill med två tunga blomkrukor under armen, förundrar mig icke. Jag måste ofta undvika till och med att sjelf flytta min lampa till annat rum.

Men hvad jag nu ville säga, det är, att jag här på Rosenvik sammanträffat med en gammal verkstadsarbetare hos Bayards, som omtalade, att hans hustru sedan

hösten varit angripen af en våldsam reumatisk värk, som beröfvade henne icke blott all sömn om natten utan äfven all makt att använda sina händer. Benknotorna började skjuta fram o. s. v. Kort sagdt, eländet var stort. Då fick mannen på något sätt höra omtalas D:r Sandens elektriska bälten (Malmskilnadsgatan 26), förskaffade sig ett sådant och har funnit en fullständig bot för hustrun och såsom en liten biprodukt för egen del befrielse från en svår tandvärk. „Hon står nu vid tvättbunken", sade mannen.

I anledning häraf har jag tittat på ett par broschyrer från
Sanden electric company.
Emil Linder, Generalagent
Malmskilnadsgatan 26,

och finner att ifrågavarande medel bjuda på hjelp mot mångfaldiga åkommor. Naturligtvis äro dessa skrifter hållna i den vanliga usla reklamstilen, som har sett högvatten i Amerika, men två omständigheter göra att jag dock är frestad att härvidlag gifva rum för tanken på någonting grundadt: den ena, att den elektriska kraften för visso måste hafva någon kurativ användning, och den andra, att jag har för mig ett obestridligt vittnande faktum.

Frågan är blott, synes mig, om hjertlidandenas område är tillgängligt för elektrisk behandling likasom reumatismens. De ifrågavarande skrifterna hafva icke